

“STEM EN TEGENSTEM!”

Het (nieuwe) liedboek

Kans voor gemeenteopbouw

Overtekend

De jaarlijkse najaarsconferentie van de Bond van Nederlandse Predikanten en de Vereniging van Kerkelijk Werkers was overtekend. Het nieuwe liedboek ,dat eind volgend jaar naar we hopen klaar is, trok veel belangstelling. Twee honderd negentig mensen meldden zich aan, twee honderd zeventig konden er mee doen. Een conferentie met een wachtlijst. Dit is de organisatoren nog niet eerder overkomen.

Historie

Pieter Endedijk en Wim Ruessink namen het begin van de conferentie voor hun rekening. Nadat de voorzitter, ds. Maarten Mook, ieder welkom heette en zijn blijdschap uitsprak over de opkomst, en de nieuwe directeur van de bond, Sjaak Verwijs, kort even voorstelde, begon Pieter zijn verhaal. In 2007 werd er besloten tot een nieuw liedboek. Het huidige dateert van 1973. In mei 2008 is met het redactiewerk begonnen en men maakte een 5-jaren-planning. De tijd leek om een nieuwe liedbundel te vragen ook al zijn er kerken die nog nauwelijks uit het huidige liedboek zingen en anderen die er al lang aan voorbij zijn. In verschillende fases haakten diverse denominaties aan, zodat momenteel het nieuwe liedboek een product wordt van de PKN, de doopgezinde kerk, de remonstrantse broederschap, de NPB, de nederlands gereformeerde kerk, de gereformeerde kerk vrijgemaakt, de Verenigde protestantse kerk van België en de Ev. Lutherse kerk van België. Voorwaar een breed gedragen gebeuren.

Inhoud

Het nieuwe liedboek krijgt een moderne layout en is ingedeeld in leefkringen, kringen waarbinnen het boek kan functioneren, zoals : getijden, vespers, morgengebed, opening & sluiting, kringopeningen, eredienst, maar ook feestdagen, maaltijd, en gedachtenissen. Om iets van de veelzijdige inhoud te proeven werden we op diverse momenten tijdens de inleiding uitgenodigd mee te ervaren, door samen te zingen. Cantor-organist Wim Ruessink begeleidde

e.e.a. op sublieme en enthousiaste wijze. De lijn door het liedboek werd vervolgens toegelicht aan de hand van 5 hoofdthema's t.w. : de psalmen, traditie & vernieuwing, kind & jongeren, andere leeftijden en gezongen liturgie; de middag workshops zouden dezelfde lijn en vijfdeling volgen.

Psalmen

Naast de zgn. 150 geneefse psalmen kent ons huidige liedboek ook gezangen die duidelijk n.a.v. de psalmen ontstaan zijn. We noemen de gezangen 23, 14, 103 en 146, maar er zijn er meer. Naast deze strofische psalmen kunnen psalmen ook tot klinken gebracht worden via beurtzangen of reciteervormen. Voor deze vormen is ruimte in het nieuwe liedboek. Daarnaast kennen we de antwoord psalm, een psalm waarin woord-en-antwoord verstaan worden. Voorzingen en antwoorden passen daarbij. De voorzanger, cantor (in jodendom 'chazan') speelt hierin een belangrijke rol. Diverse voorbeelden bekenen we, en zongen we, zo ook vormen uit TRaizé, met vooral één kernvers.

Traditie en vernieuwing

De gereformeerde katern van 1981 sprak van verdieping, verbreding en vernieuwing. Die laatste 2 woorden passen ook bij het nieuwe liedboek, maar daarnaast kan 'verandering' genoemd worden. In een lied bereiken mensen elkaar, ik en de ander, de ander en ik. Niet alle liederen uit de traditie kunnen meegenomen worden in het lijvige nieuwe liedboek. Kiezen is verliezen. De rijkdom van de kerk van alle eeuwen is in het nieuwe boek wel bewaard. Samen spelden en zongen we gez. 410 uit het huidige liedboek, onbekend, weinig gezongen, maar o zo mooi, en terugkomend in het nieuwe boek. Er worden ook liederen uit buitenlandse bundels opgenomen, zelfs intercontinentaal zocht men en vond men. We proeven iets van die veelzijdigheid, vooral in de ritmiek van sommige liederen.

U zingt portestants

Ergens halverwege klonk de opmerking "U zingt protestants". Kennelijk zingt de protestant expressief, terwijl een mens ook impressief, meditatief of 'lijfelijk' (denk aan popconcerten ook) kan zingen. Er zit iets afgementens in onze wijze van zang. Het kan en mag anders, af en toe, uitbundiger misschien.

Muziekprofiel

Het nieuwe liedboek bevat een eindeloos breed scala aan liederen. Niet alles past er bij één gemeente. Daarom wordt een gemeente uitgedaagd om een muziekprofiel te maken. Wat hoort en past bij een zekere gemeente. Analyseer dat en handel ernaar.

Consequenties

Een zekere profiel kan consequenties hebben voor het beleid van de gemeente. Moet er een musicus aangesteld worden, betaald of niet; welke instrumenten moeten er voorhanden zijn, mogelijk ook een piano in de (kerk)dienst. Zetten we een combo of band op? Een koor en/of cantorij ?

Supervisoren

Om kerken te helpen bij de uitwerking van het profiel komen er supervisoren met klankbordgroepen. Er komen cursussen voor voorzangers en cantoren. Bij het liedboek is gelet en zal gelet worden op primair : taal, muziek en functionaliteit, maar daarnaast ook op internationale bekendheid, historische betekenis, geliefdheid etc.

Kind en Jongeren

Speciaal voor hen wordt gezocht naar liederen rond bijbelthema's. Wat jongeren aanspreekt spreekt ouderen ook aan. Het moet voor ieder zingbaar zijn. Jongeren pakken een wijs soms sneller op dan jongeren. Acht hen hoog!

Leefkringen

Samen oefenen we een lied uit de sfeer van de Opwekking. We staan stil bij rituelen en de liederen die daarbij gevraagd worden. Bij huisliturgie en dagopening. Bij tafelgebed en heel veel meer.....

Enthousiasme

Enthousiasme en vrolijkheid was er, ook 's middags tijdens de workshops over de psalmen, het pastoraat, muzikale vormgeving van de liturgie, de voorganger als voorzanger, en de viering in kleine kringen. Deze dag was een beleving, een goede introductie van een pracht liedboek dat komende is.

Ds. Maarten Mook, Sneek